

Traversée de la mer rouge et l'hymne de Myriam,
Haggadah de Pessah

Quand Dieu se cache

Le miracle d'Arnon

L'épisode d'Arnon marque un tournant dans l'épopée des israélites dans le désert. Dès lors, Dieu intervient d'une manière cachée et non dévoilée comme ce fut le cas dans l'épisode de la traversée de la mer rouge.

במדבר פרק כא

יג מִשָּׁם, נָסְעוּ, וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אֶרְנוֹן אֲשֶׁר בְּמִדְבָּר, הֵיכָא מִגְבֵּל הָאֱמֹרִי: כִּי אֶרְנוֹן גְּבוּל מוֹאָב, בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי.

יד עַל-כֵּן, יֹאמַר, בְּסִפּוֹר, מִלְחַמַּת יְהוָה: אֶת-וְהָב בְּסוּפָה, וְאֶת-הַנְּחָלִים אֶרְנוֹן.

טו וְאֲשֶׁד, הַנְּחָלִים, אֲשֶׁר נָטָה, לְשִׁבַּת עֹר; וְנִשְׁעַן, לְגְבוּל מוֹאָב.

טז וּמִשָּׁם, בָּאֵרָה: הוּא הַבָּאֵר, אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לְמֹשֶׁה, אֶסֶף אֶת-הָעָם, וְאֶתְנָה לָהֶם מַיִם. {ס}

יז אִזּוּ יִשְׁיֵר יִשְׂרָאֵל, אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת: עָלֵי בָאֵר, עָנוּ-לָהּ.

יח בָּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים, כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם, בְּמַחֲקָה, בְּמִשְׁעָנֹתָם; וּבְמִדְבָּר, מִתְנָה. **יט** וּמִמִּתְנָה, נַחֲלִיאֵל; וּמִנַּחֲלִיאֵל, בְּמוֹת.

כ וּבְמוֹת, הִגִּיא אֲשֶׁר בְּשִׁדָּה מוֹאָב--רֹאשׁ, הַפְּסָגָה; וְנִשְׁקָפָה, עַל-פְּנֵי הַיְּשִׁימֹן.

Les Nombres chapitre 21, versets 13 à 20

13) De là ils repartirent et campèrent sur la rive de l'Arnon située dans le désert et partant du territoire des Amorréens; car l'Arnon est la frontière de Moab, entre Moab et le territoire amorréen.

14) C'est pourquoi l'on cite, dans l'histoire des guerres du Seigneur, "Vaheb en Soufa, et les affluents de l'Arnon;

15) et encore le bassin des rivières, qui s'étend vers Chébeth-Ar et confine à la frontière de Moab..."

16) Puis, ils gagnèrent Beër, ce puits à propos duquel le Seigneur dit à Moïse: "Assemble le peuple, je veux lui donner de l'eau."

17) C'est alors qu'Israël chanta ce cantique: "Jaillis, ô source! Acclamez-la!..."

18) Ce puits, des princes l'ont creusé, les plus grands du peuple l'ont ouvert, avec le sceptre, avec leurs verges!..." Et de Midbar ils allèrent à Mattana;

19) de Mattana à Nahaliel; de Nahaliel à Bamoth;

20) et de Bamoth, au plateau qui est dans la campagne de Moab, au sommet du Pisga, d'où l'on découvrait l'étendue du désert.

רע"י

על כן יאמר - על חניה זו ונסים שנעשו בה יאמר בספר מלחמות ה' כשמספרים נסים שנעשו לאבותינו יספרו את זהב וגו'
ואת הנחלים ארנון - כשם שמספרים בנסי ים סוף כך יש לספר בנסי נחלי ארנון שאף כאן נעשו נסים גדולים, ומה הם הנסים

ואשד הנחלים - תרגום של שפך אשד שפך הנחלים שנשפך שם דם אמוריים שהיו נחבאים שם לפי שהיו ההרים גבוהים והנחל עמוק וקצר וההרים סמוכים זה לזה אדם עומד על ההר מזה ומדבר עם חבירו בהר מזה והדרך עובר בתוך הנחל אמרו אמוריים כשיכנסו ישראל [לארץ] לתוך הנחל לעבור נצא מן המערות בהרים שלמעלה מהם ונהרגם בחצים ואבני בליסטראות והיו אותן הנקעים בהר של צד מואב ובהר של צד אמוריים היו כנגד אותן נקעים כמין קרנות ושדים בולטין לחוץ כיון שבאו ישראל לעבור נזדעזעו ההר של א"י כשפחה היוצאת להקביל פני גבירתה ונתקרב לצד הר של מואב ונכנסו אותן השדים לתוך אותן נקעים והרגום וזהו אשר נטה לשבת ער שההר נטה ממקומו ונתקרב לצד גבול מואב ונדבק בו וזהו ונשען לגבול מואב (בס"א אינו) (ועברו ישראל על ההרים ולא ידעו הנסים האלו אלא ע"י הבאר שנכנס לשם)

Rachi:

C'est pourquoi: en raison de ce campement et des miracles qui s'y sont produits.

Et les affluent de l'Arnon: comme on raconte les miracles de la mer des Joncs, ainsi doit-on rapporter les miracles des affluents de l'Arnon, car là aussi de grands miracles ont été opérés.

Et le bassin des rivières: le Targoum traduit שפך "verser" par אשך "le déversement des ruisseaux", car là fut versé le sang des amorréens qui s'y étaient embusqués. Les montagnes étaient élevées, la vallée entre elle, profonde et étroite. Les montagnes étaient si proches l'une de l'autre qu'un homme placé d'un côté pouvait converser avec un autre placé vis-à-vis. Le chemin passait par la gorge. Les amorréens se dirent: quand les israélites entreront dans le pays en empruntant la gorge, nous sortirons des cavernes de la montagne au-dessus d'eux pour les tuer avec des flèches et des pierres de baliste. Ces grottes se trouvaient dans la montagne du côté de Moab et vis-à-vis de ces grottes s'avançaient des espèces de saillies et de corniches. Au moment où les israélites s'engagèrent dans le passage, la montagne du côté d'Israël trembla, comme une servante qui va au-devant de sa maîtresse, et se rapprocha de la montagne du côté de Moab; les saillies pénétrèrent dans les excavations, et les ennemis furent tués....

Source : www.sefarim.fr: Pentateuque Nombres ch. 21, v. 13, (Houkat - חקת)

Traduction de Rachi sous la direction du Rabbin Elie Munk